

GLEBALIŠKI LIST.

IZDAVA UDRUŽENJE
GLEB. JERJALGEV
MEŠTNOJ ODROR
LJUBLJANA.

SEZONA
1922-23

ŠTEV. 19.

ŠTEBI IN TUJEČ STROJNO IN ELEKTRIČNO
PODJETJE
LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA ŠT. 4.

PROJEKTI, PRORAČUNI VSEH VRST.

GRADBA ELEKTRIČNIH CENTRAL ZA VISOKO
IN NIZKO NAPETOST.

LASTNO IZDELOVANJE VSEH SKLEPALNIH NAPRAV Iid.

PRODAJA VSEH VRST MOTORJEV TER STROJEV ZA IZDELO-
VANJE LESA, ELEKTROTEHNIČNEGA MATERIALA IN ŽARNIC.

JADRANSKA BANKA - BEOGRAD

Dionitka glav.: Din 60,000,000. Rezerva Din 30,000,000.

PODRUŽNICE: Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi,

Jelsa, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Metković,

Prevalje, Sarajevo, Split, Sibenik, Tržič, Zagreb.

AMERIKANSKI ODIO.

Naslov za brzojavke: JADRANSKA.

AFILIRANI ZAVODI: Jadranska banka: Trst, Opalija, Wien,

Zadar; Frank Sakser State Bank, Cortland Street 82, New-

York City; Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Anto-

fogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Naznanilo! Tvrđka Peter Kozina & Ko.
Ljubljana-Tržič

otvorila je novo prodajalno čevljev na malo (en detail)

v Aleksandrovi ulici št. 1.

Pazite na znamko svet. firme

Najboljši in najcenejši fabrikat Jugoslavije!!!

Spored

Drama:

Februar 20. torek	— Zaprto.	
„ 21. sreda	— Za pravdo in srce.	Red C
„ 22. četrtek	— Idijot.	Red B
„ 23. petek	— Vojiček.	Red E
„ 24. sobota	— Ugrabljene Sabinke.	Red D
„ 25. nedelja	— Živi mrtvec. (Ob 3. popoldne.)	Izven
„ 25. nedelja	— Za pravdo in srce. (Ob 8. zvečer.)	Izven
„ 26. poned.	— Vojiček.	Red A

Opera:

Februar 20. torek	— Lakmé. Gostovanje ge Vesel-Pola iz Zagreba.	Red E
„ 21. sreda	— Nižava.	Red A
„ 22. četrtek	— Rigoletto. Gostovanje ge Vesel-Pola iz Zagreba.	Red D
„ 23. petek	— Gorenjski slavček. V prid Udruženju gledal. igralcev.	Izven
„ 24. sobota	— Mefistofeles.	Red B
„ 25. nedelja	— Vrag in Katra.	Izven
„ 26. poned.	— Zaprto.	
„ 27. torek	— Rigoletto. Gostovanje ge Ade Poljakove.	Izven

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kine itd. kakor:

lestence, namizne, stoječe svetilke i. t. d.

v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih izdeluje v
kovini, lesu, svili, steklu i. t. d. edina jugoslovenska

„Svetlobna industrija VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTE“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8/I.

Za pravdo in srce.

Tragedija v petih dejanjih. Spisal Anton Medved.
Na novo insceniral A. Danilo.

Režiser: A. DANILO.

Barbara pl. Bela, graščakinja na Raki		ga Juvanova.
Erazem, nje sin		g. Drenovec.
Ivan Krstnik Valvazor, graščak na Turnu in v Krškem		g. Lipah.
Štefan Gregorijanec, graščak v Mokricah		g. Cesar.
Krištof Ložan, graščak na Belniku		g. Terčič.
Slepec Grajan, nekdanji graščinski logar		g. Danilo.
Katarina, njegova hči		ga Šaričeva.
Lokvanc		g. Kralj.
Andrej, njegov sin	} kmetje	g. Gregorin.
Obrč		g. Plut.
Podlesnik		g. Medven.
Zorič		g. Smerkolj.
Končan		g. Sancin.
Skominc		g. Cesar.
Hribar		g. Terčič.
Kumar		g. Karadjov.
Šterc		g. Markič.
Bistrič		g. Bitežnik.
Nožina		g. Bertok.
Šmalc		g. Borštnik.
Dizma, graščinski oskrbnik na Raki		g. Skrbinšek.
Grajski hlapec		g. Markič.
Sel		g. Sancin.
I. uskok		g. Medven.
II. uskok		g. Markič.
Hlapec		g. Bitežnik.

Kmetje, dekleta, uskoki, godci, sli itd.

Godi se l. 1575.

IDIOT.

Roman. Spisal Fjodor Mihajlovič Dostojevski.

Za oder priredil Boris Putjata.

Prevel Vladimir Levstik.

Režiser: BORIS PUTJATA.

Čitalec g. Lipah.

I. slika. V kupeju III. razreda.

Parfen Rogožin g. Putjata.
 Knez Miškin g. Rogoz.
 Lebedev g. Medven.

II. in III. slika. Knez Miškin se seznani z Jpančinovimi.

Ivan Fjodorovič, general Jpančin g. Terčič.
 Jelizaveta Prokofjevna, njegova žena ga Rogozova.
 Aleksandra } hčerke Jpančinoe { gna Mira Danilova.
 Adelaida } } gna Zbořilova.
 Aglaja } } ga Šaričeva.
 Knez Miškin g. Rogoz.
 Gavrilo Ardaljonovič, imenovan „Ganja“ g. Gregorin.

IV. slika. Družina Ivolginova.

Ardaljon Aleksandrovič Ivolgin g. Peček.
 Nina Aleksandrovna, njegova žena gna Rakarjeva.
 Ganja } Ivolginovi otroci { g. Gregorin.
 Varja } } gna Gabrijelčičeva.
 Kolja } } gna Gorjupova.
 Ferdiščenko, njih stanovalec g. Cesar.
 Nastasja Filipovna ga Nablokaja k. g.
 Rogožin g. Putjata.
 Knez Miškin g. Rogoz.
 Lebedev g. Medven.
 Pticin , , g. Smerkolj.

V. slika. Nenavaden dogodek pri Nastasji Filipovni.

Nastasja Filipovna	ga Nablockaja k. g.
Darja Aleksejevna	ga Juvanova.
Atanazij Ivanovič Tockij	g. Kumar.
General Jupančin	g. Terčič.
Ganja	g. Gregorin.
Pticin	g. Smerkolj.
Mladi človek	g. Sancin.
Stari človek	g. Medven.
Katja, služkinja	gna Polajeva.
Knez Miškin	g. Rogoz.
Rogožin	g. Putjata.
Lebedev	g. Medven.
Ferdiščenko	g. Cesar.
Poročnik Keller	g. Markič.

VI. slika. Pobratimstvo.

Rogožin	g. Putjata.
Knez Miškin	g. Rogoz.

VII. slika. „Vitez klaverne postave“.

Jelizaveta Prokofjevna	ga Rogozova.
Aleksandra } hčerke Jupančinove	{ gna Mira Danilova
Adelaida }	{ gna Zbořilova.
Aglaja }	{ ga Šaričeva.
Kolja Ivolgin	gna Gorjupova.
General Ivolgin	g. Peček.
Knez Miškin	g. Rogoz.
Lebedev	g. Medven.

VIII. slika. Na zeleni klopi.

Jelizaveta Prokofjevna	ga Rogozova.
Aglaja Ivanovna	ga Šaričeva.
Knez Miškin	g. Rogoz.

IX. slika. Sestanek.

Nastasja Filipovna	ga Nablockaja k. g.
Aglaja Ivanovna	ga Šaričeva.
Rogožin	g. Putjata.
Knez Miškin	g. Rogoz.

X. slika. Brezumca.

Rogožin	g. Putjata.
Knez Miškin	g. Rogoz.

VOJIČEK.

Drama v 24 slikah. Spisal Georg Brüchner. Prevel O. Šest.

Režiser: O. ŠEST.

Vojiček	g. Rogoz.
Marija	ga Juvanova.
Stotnik	g. Peček.
Tambur	g. Cesar.
Doktor	g. Lipah.
Andrej	g. Drenovec.
Oklicevalec	g. Gregorin.
Marjeta	gna Zbofilova.
Prvi rokodelec	g. Plut.
Drugi rokodelec	g. Terčič.
Krčmarica	gna Rakarjeva.
Katra	gna Gabrijelčičeva.
Norec	g. Kralj.
Vojak	g. Smerkolj.
Prvi gledalec	g. Medven.
Drugi gledalec	g. Kumar.
Stara ženica	gna Gorjupova.
Žid	g. Danilo.
Kmet	g. Sancin.
Prvi meščan	g. Medven.
Drugi meščan	g. Kumar.

Vojaki, ljudstvo.

Čas: začetek 19. stoletja.

Potek slik pred odmorom: 1. Soba pri stotniku. 2. Polje. 3. Marijina soba. 4. Doktorjeva študijska soba. 5. Komedija v zabavišču. 6. V šatoru. 7. Marijina soba. 8. V doktorjevi sobi. 9. Soba pri Vojičku. 10. Cesta. 11. Marijina soba. — Odmor. — 12. Stražnica. 13. Gostilna. 14. Polje. 15. Soba v vojašnici. 16. Dvorišče v vojašnici. 17. Marijina soba. 18. Štacuna pri starinarju. 19. Cesta. 20. Soba v vojašnici. 21. Gozdna pot ob ribniku. 22. V krčmi. 23. Marijina soba. 24. Gozdna pot ob ribniku.

Ugrabljene Sabinke.

Veseloigra v štirih dejanjih.

Spisala brata Schönthan. Prevel E. Gangl.

Režiser: O. Šest.

Martin Golvič, profesor	g. Rogoz.
Friderika, njegova žena	gna Rakarjeva.
Pavla, njuna hči	gna M. Danilova.
Dr. Novak	g. Peček.
Marijana, njegova soproga	ga Wintrova.
Brumen, trgovec z vinom	g. Plut.
Mile Brumen, imenovan Zvezdan, njegov sin	g. Medven.
Emanuel Strize, ravnatelj gledališča	g. Putjata.
Roza, hišna pri Golviču	ga Rogozova.
Augusta, hišna pri Novaku	gna Gabrijelčičeva.
Mažgon, šolski sluga	g. Smerkol.

Kraj: majhno mesto. Čas: sedanjost.

Po prvem in drugem dejanju daljša pavza.

Darila so najlepše — „slike“. Oglejte si jih Aleksandrova c. 5.

V. BEŠTER **ATELJE** „**HELLOS**“

ŽIVI MRTVEC.

Drama v enajstih slikah. Spisal L. N. Tolstoj.
Poslovenil V. Borštnik.

Režiser: PAVEL GOLIA.

I. slika. V stanovanju Protasova.

Jelizaveta Andrejevna Protasova (Liza)	ga Wintrova
Saša, njena sestra	gna Gorjupova
Ana Pavlovna, njena mati	gna Rakarjeva
Viktor Mihajlovič Karenin	g. Gregorin
Pestunja	gna Zbofilova
Sobarica	gna Gabrijevčičeva

II. slika. Pri ciganih.

Fjodor Vasiljevič (Fedja)	g. Šest
Afremov	g. Plut
Častnik	g. Cesar
Glasbenik	g. Karagjov
Prvi cigan	g. Terčič
Ciganka	gna Mira Danilova
Viktor Mihajlovič Karenin	g. Gregorin
Maša, mlada ciganka	ga Juvanova

Ciganski zbor.

III. slika. V stanovanju Protasova.

Jelizaveta Andrejevna Protasova (Liza)	ga Wintrova
Saša, njena sestra	gna Gorjupova
Ana Pavlovna, njena mati	gna Rakarjeva
Zdravnik	g. Danilo
Viktor Mihajlovič Karenin	g. Gregorin

IV. slika. V kabinetu Afremova.

Afremov	g. Plut
Stahov	g. Markič
Butkevič	g. Medven
Korotkov	g. Smerkolj
Fjodor Vasiljevič (Fedja)	g. Šest
Saša	gna Gorjupova

V. slika. Kabinet Ane Dimitrijevne.

Ana Dimitrijevna, Viktorjeva mati	ga Rogozova
Knez Abrezkov	g. Skrbinšek
Viktor Mihajlovič Karenin	g. Gregorin
Jelizaveta Andrejevna Protasova (Liza)	ga Wintrova
Sluga	g. Sancin

VI. slika. Skromno stanovanje.

Fjodor Vasiljevič (Fedja)	g. Šest
Maša, mlada ciganka	ga Juvanova
Ivan Makarovič, stari cigan, njen oče	g. Terčič
Nastasja Ivanovna, ciganka, njena mati	gna Vera Danilova
Knez Abrezkov	g. Skrbinšek

VII. slika. Posebni kabinet v gostilni.

Fjodor Vasiljevič Protasov (Fedja)	g. Šest
Ivan Petrovič	g. Kralj
Maša	ga Juvanova
Natakar	g. Karagjov

VIII. slika. V stanovanju Protasova.

Jelizaveta Andrejevna Protasova (Liza)	ga Wintrova
Viktor Karenin	g. Gregorin
Voznesenski, Kareninov tajnik	g. Markič
Sluga	g. Sancin

IX. slika. Krčma.

Fjodor Vasiljevič Protasov (Fedja)	g. Šest
Pjetnikov	g. Drenovec
Artemjev	g. Medven
Natakar	g. Karagjov

X. slika. Soba preiskovalnega sodnika.

Preiskovalni sodnik	g. Lipah
Zapisnikar	g. Terčič
Jelizaveta Andrejevna (Liza)	ga Wintrova
Viktor Karenin	g. Gregorin
Fjodor Vasiljevič Protasov (Fedja)	g. Šest

XI. slika. Hodnik v poslopju okrožnega sodišča.

Sluga	g. Sancin
Ivan Petrovič	g. Kralj
Mladi odvetnik	g. Markič
Knez Abrezkov	g. Skrbinšek
Pjetnikov	g. Železnik
Dama	gna Zbofilova
Častnik	g. Cesar
Petrušin, odvetnik	g. Peček
Jelizaveta Andrejevna Protasova (Liza)	ga Wintrova
Viktor Karenin	g. Gregorin
Fjodor Vasiljevič Protasov (Fedja)	g. Šest
Maša	ga Juvanova

Sodniki, gledalci, obtoženci, priče.

Ciganske pesmi v drugi sliki izvaja zbor ruskih dijakov. Solo-točke pojeta ga Juvanova in ga Spilerjeva.

Daljši odmor samo po 4. in 8. sliki.

LAKMÉ.

Opera v treh dejanjih. Besedilo napisala E. Godinet in Ph. Gille.
Uglasbil Léo Delibes. Poslovenil dr. Ivo Šorli.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: G. SEVASTIJANOV.

Lakmé	ga Vesel-Pola k. g.
Mallika	gna Sfiligojeva.
Ellen	ga Matačičeva.
Roza	ga Ribičeva.
Benston	ga Smolenskaja.
Gerald	g. Kovač.
Friderik	g. Cvejč.
Nilakanta	g. Betetto.
Hadži	g. Bratuž.
Kitajski trgovec	g. Bekš.
Vračar	g. Povše.
Kuravar	g. J. Drenovec.
Bajadere	{ gna Chladkova.
	{ gna Vavpotičeva.

Indijski narod. Angleške dame, častniki in mornarji. Brahmanski svečeniki in bajadere, prodajalci, fakirji itd.

Plese priredila ga. Poljakova.

Nove dekoracije po lastnem načrtu izdelal g. Skružny. — Nove kostume izdelala ga. Waldsteinova in g. Dobry. — Prva predstava v Parizu v Opera-Comique 14. aprila 1883.

ZDENKA RODIČ damski modni salon

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10
(Palača „Zadružne gospodarske banke“)

NIŽAVA.

Muzikalna drama s predigro in v dveh dejanjih.

Besedilo spisal po A. Guimeru Rud. Lothar.

Uglasbil E. d'Albert.

Dirigent: L. MATAČIČ.

Režiser: V. SEWASTIANOW.

Sebastjano, posestnik	gg. Levar, Cvejič.
Tomaso, najstarejši občan	gg. Betetto, Zupan.
Moruccio, mlinarski hlapec	g. Pugelj.
Marta	gni Thalerjeva, Kattnerjeva.
Pepa	ga Matačičeva.
Antonija	ga Ribičeva.
Rozalija	gna Sfiligojeva.
Nuri	gna Korenjakova.
Pedro, pastir	g. Sowilski.
Nando, pastir	g. Banovec.
Župnik	g. Finko.
Kmet	g. Perko.

Kraj: Deloma visoka planota v Pirenejih, deloma v nižavi Kataloniji na Španskem.

Sebastjano, veleposestnik, lastnik mnogih kmetij, gozdov, planin, mlinov itd. v Kataloniji na Španskem, je zabredel v dolgove. Da se jih reši, se hoče poročiti z bogato nevesto. Ker ima pa razmerje z lepo rejenko Marto, ki živi v mlinu, in ljudje o tem razmerju govore, je treba, da napravi takim govoricam pred svojo poroko konec. Zato gre v planine, kjer pase njegove črede mladi pastir Pedro. Ponudi mu Marta za ženo. Pedro je zadovoljen. Zapusti planine in gre v nižavo na svojo svatbo.

V mlinu se pripravljajo na svatbo. Mliniski hlapec Moruccio pouči Tomasa, najstarejšega, devedesetletnega občana o nezdravem razmerju med Sebastjanom in Marto. Tomaso zato svari Sebastjana. Sebastjano spodi jezen Moruccia iz mlina. Svatje gredo v cerkev. Po poroki se vrneta Pedro in Marta v mlin ter ostaneta tam sama. Pedro poln sreče, Marta hladna v težki zavesti svoje sramote. V Martini sobi se posveti luč. To je Sebastjano, ki ga ni sram, na poročno noč obiskati svoje ljubice.

Drugo jutro se prične Pedru razmerje jasni. Hoče zapustiti nižavo in Marto in oditi v svoje solnčne planine. Marta pa ga vzljubi. Sebastjano pride in zahteva, da Marta pleše. Pedro ji brani in zato ga Sebastjano udari. Marta odkrije tajnost svojega razmerja s Sebastjanom. Pedro hoče napasti Sebastjana, a ta ukaže, naj ga siloma odstranijo. To se zgodi. Pride Tomaso in pove, da je bogata nevesta odklonila svatbo s Sebastjanom. Prodano bo torej vse njegovo imetje. Ostane mu le mlin. Marto hoče obdržati. Toda Marta se zaveda, da je žena Pedra, in Sebastjana odklanja. Ko jo ta poln strasti in srda vrže predse na kolena, pride Pedro. Razvije se dvoboj. Pedro zadavi Sebastjana, zapusti nižavo in nese Marto v svoje planine.

TRGOVSKA BANKA d. d. - LJUBLJANA SELENBURGOVA UL. 1

preje **SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA**

*** izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. ***

RIGOLETTO.

Opera v treh dejanjih. Besedilo po Viktoru Hugoja drami „Le roi s'amuse“, napisal F. M. Piave, preložil A. Funtek.
Vglasbil Giuseppe Verdi.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: A. SEWASTIANOW.

Vojvoda mantovski		g. Kovač.
Rigoletto, njegov dvorni šaljivec		g. Balaban.
Gilda, hči Rigolettova		ga Vesel-Pola k. g.
Giovanna, njena družabnica		ga Smolenskaja.
Sparafucile, bandit		g. Betetto — Zupan.
Maddalena, njegova sestra		gna Sfiligojeva.
Monterone		g. Pugelj.
Borsa	} dvorniki {	g. Mohorič.
Marullo		g. Zorman.
Ceprano		g. Perko.
Grofica Ceprano		gna. Asejeva.
Paž		gna Korenjakova.
Stražnik		g. Pip.

Dvorne dame in kavalirji.

Godi se v Mantovi in okolici v XVI. stoletju.

Prva vpriporitev l. 1851 v Benetkah.

PRISPEVAJTE ZA

BORŠNIK-VEROVŠKOV

NAGROBNI SPOMENIK.

GORENJSKI SLAVČEK.

Komična opera v treh dejanjih. Spisala L. Pesjakova in E. Züngl.
Uglasbil Anton Foerster.

Dirigent: J. JERAJ.

Režiser: O. ŠEST.

Majda, vdova	gna Sfiligojeva.
Minka, njena hči	ga Lovšetova k. g.
Franjo, študent	g. Šimenc.
Chansonette, učitelj petja	g. Levar.
Ninon, njegova soproga, plesalka	ga Matačičeva.
Štrukelj, oskrbnik	g. Zupan.
Rajdelj, njegov pisar	g. Bratuž.
Lovro, prijatelj Franja	g. Debevec.
Krčmar	g. Zorman.
Kurir	g. Drenovec.
Pismonoša	g. Bekš.
Prva učenka Chansonetta	ga Ribičeva.
Druga učenka Chansonetta	gna Korenjakova.

Vaščani, hlapec, nosači, otroci, učenke Chansonetta.

Dejanje se vrši na Gorenjskem.

Nove dekoracije naslikal g. Skružny. Nove kostume naredila
ga Waldsteinova in g. Dobry.

Prva vprizoritev l. 1872.

MEFISTOFELES.

Opera v štirih dejanjih s prologom in epilogom. Besedilo po I. in II. delu Goethejevega „Fausta“ priredil in vglasbil Arrigo Boito.

Dirigent in režiser: Friderik Rukavina.

Prvi del.

Prolog v nebesih.

Mefistofeles g. Zathej.
Glasovi nebeščanov, angelov, spokorjenk, zveličanih otrok.

I. dejanje. Na veliko noč.

Faust g. Šimenc.
Wagner g. Bratuž.
Mefistofeles g. Zathej.

Meščanje, meščanke, lovci, študentje, obrtniki, gostilničar, Hanswurst.
Godi se pred mestnimi vrati.

Sprememba. Faustova soba.

Faust g. Šimenc.
Mefistofeles g. Zathej.

II. dejanje. Na vrtu.

Faust (pod imenom Henrik) g. Šimenc.
Margareta gna Zikova.
Mefistofeles g. Zathej.
Marta gna Sfiligojeva.

Sprememba. Valpurgina noč.

Mefistofeles g. Zathej.
Faust g. Šimenc.

Vešče, zli duhovi, čaravnice. Pozorišče: pogorje Harz.

III. dejanje. Smrt Margarete.

Margareta gna Zikova.
Faust g. Šimenc.
Mefistofeles g. Zathej.

Krvnik. Glasovi neba. Godi se v ječi.

Drugi del.

IV. dejanje. Klasična sabatna noč.

Helena gna Thalerjeva.
Pantalis gna Sfiligojeva.
Faust g. Šimenc.
Nereus g. Bratuž.

Koretide, sirene, paži. Godi se ob Egejskem morju v mesečini.

Epilog.

Faust g. Šimenc.
Mefistofeles g. Zathej.

Sirene, prikazen zveličanca, zbor nebeščanov.

Prolog v nebesih: V višavah nad mračno pokrajino prepevajo nebeški zbori. Naenkrat se prikaže na visoki skali Mefisto ter se roga Bogu, kakšnega poglavarja je v človeku ustvaril svoji zemlji. Ko ga vpraša glas iz oblakov, ali pozna Fausta, zasmeljuje i tega in se ponudi, da zapelje tudi to »izjemo med ljudmi«. Bog sprejme stavo. Z zbori angelov, popolnega očiščenja še čakajočih krilatih duhov, spokornikov in pravičnikov konča prolog.

I. dejanje: I. del: Velika noč. Faust je prišel danes s svojim famulom Wagnerjem v prosto naravo, ki je že polna meščanov, kmetov in drugih šetalcev. Naenkrat opazi Faust »sivega meniha«, ki se jima v čudnih kolobarjih vedno bolj približuje. Wagnerju je prikazen sicer samo navaden menih, Faust pa se z neprijetnim občutkom vrne v svojo delavnico. In res se je uprav hotel poglobiti v premišljevanje svetega pisma, ko ga prekine v tem — sivi menih, ki pa se takoj prelevi v elegantnega kavalirja — Mefista. Le malo časa se Faust ustavlja njegovim izkušnjavam: zapiše mu dušo, Mefisto pa razprostre svoj plašč in oba se dvigneta po zraku od tod.

II. dejanje: Vrt. Faust se izprehaja po njem z Margareto, Mefisto kot nekak njegov služabnik z njeno prijateljico Marto. Margareto moti samo še to, ker se ji zdi, da se njen ljubimec Faust, ki se skriva zdaj za imenom Henrik, ni veren. No, z raznimi sofističnimi odgovori jo pomiri, in naposled deklica sprejme od njega celo stekleničico omamne pijače, ki naj ž njo vspi svojo mater, da bo mogel on po noči k njej. **II. del:** Sabatna noč na Brocknu, zbirališču čarovnic in vešč. Mefisto preganja Fausta na strmi poti navzgor. Kmalu potem, ko sta dospela na vrh, so prišle tudi čarovnice in prične se bakanal. Mefisto nastopa tu gori kot kralj vseh pogublencev. Držeč v roki stekleno kroglo, zasmeljuje svet in jo potem med infernalnim smehom svojih podložnikov razbije ob tla.

III. dejanje: Margaretina smrt. Nesrečno dekle so obsodili, da je zavdala svoji materi in vtopila svoje dete ter zdaj v ječi pričakuje jutra, ko ima priti rabelj po njo. Faust je preprosil Mefista, da jo reši. Prideta v ječo in Faust roti ljubico, naj bi šla ž njim; toda vse zaman; njen radi tolikih grozot zmedeni duh le čuti, »da stoji pri vratih satan« in noče sprejeti take pomoči. Sicer pa kaj ji bo po vsem tem še svet? Nestrpno priganja Mefisto Fausta, naj se odloči tako ali tako ter ga naposled odvede. V tem hipu vstopi krvnik s svojimi hlapci. »Izgubljena!« pravi še Mefisto. »Rešena!« odgovarjajo nebeški duhovi iz višav.

IV. dejanje: Klasična sabatna noč na helenskih tleh. Mefisto je privedel Fausta sem, da mu da namesto Margarete zdaj Heleno, ki se pravkar grenko spominja svoje krivde, da je radi nje propadla Troja. Prikazen Fausta v sijajni opremi kavalirja iz XV. stoletja jo takoj omami in med prepevanjem siren, nimf itd. sprejme njegovo ljubezen.

Epilog: Faustova smrt. Faust je spet v svoji delavnici, spet je pred njim odprto sveto pismo. Okusil je vse slasti tega sveta. »vžil ljubezen device in ljubezen boginje«, pa prav zato spoznal, da je resnica in sreča le pri Bogu. Zaman so zdaj vsi Mefistovi zadnji obupni poskusi, da bi Fausta še enkrat zvabil na prejšnje pustolovščine; Faust se oklene evangelija in umre. Nebeški duhovi trosijo cvetice na mrliča. Srdito se jih otepa Mefisto, a zaman: žgo ga kakor oglje in pod njih težo se pogreza v zemljo. Iz višave slave božjo zmago nebeški zbori.

VRAG IN KATRA.

Opera v treh dejanjih po narodni češki pravljici napisal Adolf Wenig. Poslovenil Peterlin-Petruška. Uglasbil Anton Dvořak.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: P. DEBEVEC.

Ovčar Jurček	g. Kovač.
Katra	gna Thalerjeva.
Njena mati	gna Smolenskaja.
Vrag Marbuel	g. Betetto.
Lucifer	g. Zupan.
Vrag vratar	g. Pugelj.
Vrag čuvaj	g. Perko.
Kneginja	ga Thierry-Kavčnikova.
Komornica	ga Matačičeva.
Maršal	g. Zorman.
Muzikant	g. Bekš.

Muzikanti. Hudiči. Plemiči Ljudstvo.

Dekoracije: Skružny.

Prvo dejanje. Žegnanska nedelja je. Popoldne se vesele ljudje v krčmi, pijejo, pojejo in plešejo. Godba igra. Ovčar Jurček se odpravlja domov na grajsko pristavo, ker ima še veliko dela danes. Fantje in dekleta ga zadržujejo in se jeze na oskrbnika, ki jih tako tlači. — Tudi vaško dekle Katra, košato in močno pride z materjo, nobeden je noče vzeti plesat, le norčujejo se iz nje. Par gostov spremi Jurčka domov, ostali igrajo naprej. Naenkrat stopi hudič Marbuel, za lovca oblečen, sede h Katri, naroči piva in sprašuje kmete o kneginji in o oskrbniku. Ti mu povedo, kako sta hudobna in kako hudo tlako da jima morajo delati. »Vrag jih vzemi!« pravijo. »Jih bo že!« odvrne Marbuel in napije Katri. Tudi ona mu napije vsa srečna in izrazi željo, da bi rada plesala. Vrag plača godcem, da igrajo »solo« in pleše s Katro. Zelo zadovoljna mu reče, da bi rada plesala vse življenje z njim. Vrag jo pregovori, da gre z njim, udari z nogo ob tla, zemlja se odpre in požre oba. Katrina mati joka, Jurček, ki se je vrnil, ker ga je oskrbnik pregnal in poslal »k vragu«, pa jo tolaži in reče, da gre po-njo, ker zdaj tako nima kaj tu iskati; on pride nazaj s Katro, ali pa ostane še sam tam.

Drugo dejanje. Marbuel pride s Katro na hrbtu ves spehan v pekel. Ona se ga drži okrog vratu in noče na noben način stran od njega,

češ, da jo je goljufal, ker ji je obljubljal grad, pa jo je pripeljal v pekel; zdaj naj jo le nese nazaj, ker ne bo hodila peš takšno daljo. A hudiči ji ne morejo ničesar narediti, ker ima zlat križec na vratu. Tedaj pride v pekel Jurček in prosijo ga, naj jim pomaga, da se iznebe Katre. Jurček svetuje naj ji ponudijo kaj zlatega. Pokažejo ji zlato verižico in ona spusti Marbuela ter skoči za hudičem, ki ima verižico, dokler ga ne ujame in mu je ne vzame. Marbuel je sicer za enkrat rešen, toda bogve, kaj še bo, če ostane Katra v peklu. Nobeden ne ve, kako bi jo spravili ven, ker ji je tako všeč notri. Jurček zahteva za to, da jo izpelje; vsaj toliko zlata, kolikor ga je dobila Katra. Marbuel pa se zasmee in pove, da se to zlato spremeni zunaj pekla v listje. Obljubi pa, da bo, ko pride po oskrbnikovo dušo, zbežal, ako ga bo Jurček nagnal, a zato da naj pastir zahteva od oskrbnika, kar hoče. Seveda, ko pa pride po kneginjo, tedaj se pa ne sme vmešavati, ker drugače izgubi lastno glavo. Jurček je soglasen, reče hudičem naj zaigrajo polko, in on pleše s Katro, jo vrti, vrti, vrti in zavrti skozi peklenska vrata, katera hudiči z veliko radostjo takoj za njima zapro.

Tretje dejanje. Kneginja v gradu je vsa obupana, ker ta večer pride vrag po njeno dušo. Premišljuje svoje prejšnje življenje in se iskreno kesa svojih težkih grehov. Že zjutraj na vse zgodaj je poslala kočijo po Jurčka, da bi prišel in jo mogoče tudi tako, kakor je oskrbnika, rešil pred hudičem, a njega ni in ni. Nazadnje se pripelje. Od kneginje zahteva, da naj odpravi za vselej tlako in naj osvobodi kmete, ako hoče, da jo reši. Ona je zadovoljna in takoj napiše odpovedno pismo. Noč je. Jurček pokliče Katro, ki jo je pripeljal s seboj, in ji reče, naj se skrije za durí v sosedni sobi in ko pride hudič Marbuel, naj skoči nanj in se maščuje nad njim, ker jo je zadnjič tako prekanil. Kneginja pa naj čaka na vruga v dvorani, a naj se le nič ne boji, ker Jurček se mora tudi skriti, no, bo o pravem času takoj na mestu. Vse je tiho. Luči so pogasene, le luna svetí skozi odprta okna. Prileti Marbuel, zagledá kneginjo, stopi k nji in ji reče, naj se pripravi na pot v pekel. Tedaj pa pribeži Jurček. Ko ga vrag vidi, zakriči: »Nesrečnež! Kaj delaš tu? Ali si pozabil?« Jurček pa pravi, da se gre tu za življenje vruga a ne za njegovo, ker Katra čaka za vratmi nanj in ga hoče ujeti ter se maščevati. »Kaj, Katra je tu! O groza!« zakriči Marbuel, ko zagleda skočivšo Katro, in zbeži v strahu za — vedno.

12. MARCA 1923.

12. MARCA 1923.

O
P
E
R
A

VELIKI KONCERT

PRVIH SOLISTOV

KRALJEVE NARODNE OPERE

O
P
E
R
A

V PRID BORSTNIK-VEROVŠEKOVEMU SPOMENIKUI

Govor Br. Nušića

o priliki

40 letn. članov gg. Gavrilovića, Todorovića in Stanojevića.

(Dalje.)

In na čelu tega pokreta so stali — kakor stoje še danes na čelu naše dramske umetnosti — njih troje: Gavrilović, Todorović in Stanojević. V tem je pravi značaj njihovega pojava na našem gledališču. Toda ne edini. Vsi ti, ki sem jih naštel, vsi ti mladi ljudje, ki so se v začetku osemdesetih let posvetili odru — rodnom so Srbijanci. To dejstvo danes nima nobenega pomena, toda takrat je imelo prav posebni pomen: to so prvi Srbijanci, ki so stopili na oder. Na našem odru je bilo takrat mnogo velikih in svetlih imen, toda ves igralski stalež je bil sestavljen povečini iz takrat kulturnejšega dela našega naroda, iz Vojvodine. Mi smo bili takrat še daleč od te umetnosti in na nas sta ležala kot dve težki grobni plošči dva predsodka: prvi, da šumadinska rasa nima sposobnosti za to umetnost in drugi — kateri še dandanes ni popolnoma izginil iz naše družbe — da je glumski poziv profan. Vsak od teh mladih ljudi, »ki se je posvetil« umetnosti, je storil večjo krivico starišem in družbi, kakor da je šel med razbojnike. Vsak od njih je dobil za blagoslov na pot materino kletev, ker zapušča šolo in očetovo preziranje, ker mu je sin osramotil »čas in ime«. Ta drugi predsodek je podrla neodoljiva ljubav do gledališča; ono prvo — da šumadinska rasa nima sposobnosti za gledališko umetnost — je demantovala baš ta plejada mladih ljudi, kateri so kot predstavniki Šumadije izvršili takrat prelom fronte v gledališki umetnosti, hitela od enega osvajanja do drugega, dokler ni — razven onih, katere je smrt zadržala na potu — postala reprezentant in nosilec gledališke umetnosti pri nas. Pred to grupo stoje kot trije generali, kot trije najbolj odlični njeni predstavniki — njih troje: Gavrilović, Stanojević, Todorović.

Stopajoči v osemdesetih letih na oder so ti mladi Šumadinci našli na njem svoje velike umetnike in učitelje: Bačvanskega, Jo-

vanovića, Ružića, Cvetića — toda vendar so oni donesli na pozornico nekaj svojega, nekaj resnega, kar je dotlej manjkalo naši celokupni glumi. Z njihovim prihodom vidimo, kako se začne korak za korakom ustvarjati naši lokalni tipi in da te kreacije zadobivajo moč neizpremenljivega zakona. In naša originalna drama — oni njeni del, ki črpa material iz življenja — je zaslutila v njih moči za izraz tega resnega, tega lokalnega in se začne ravno v osemdesetih letih, vzporedno z njimi javljati in se razvijati na našem odru. Tako se z združenim sodelovanjem, z edinstvom produktivne in reproduktivne moči onih, ki so se postavili v službo gledališke umetnosti porajajo na naši pozornici klasični tipi: Vule Papavac, Hadži Toma, Mitke, Maksim, Jovanče in drugi.

To bi bil v kratkih besedah splošni značaj pojave na naši pozornici ene generacije, kateri stoji na čelu trojica: Gavrilović, Stanojević in Todorović. Toda ne izpolnil bi svoje naloge, katero sem pri tej priliki prevzel, ako bi se ne oziral tudi na značaj Gavrilovića, Stanojevića in Todorovića, katerega oni poleg tega splošnega značaja prinašajo s seboj in ga presajajo v svoje dolgoletno, vztrajno in plodonosno delovanje na naši pozornici. Dasi je velika in svetla umetnost, ki jo je naša trojica našla v osemdesetih letih na odru, vendar je v glumski večšini takratnih naših velikanov bilo še vedno mnogo sledov tujih umetniških tradicij ali, če hočete iskrenejše rečeno, zastarelosti. Na naši pozornici se je bil takrat ljut boj med dvema pojmovanjima, katerih prvo je smatralo za pravo umetnost, ako igralec prelije ulogo v sebe. Obe ti dve pojmovanji sta imeli svoje izrazite in autorativne predstavnike, od katerih je bil eden Cvetić drugi pa Jovanović, a vsak od njih je imel svoje pripadnike i na odru i v publikii. Preliti vlogo v sebe, je pomenilo: potlačiti, suspendovati svoj lastni jaz; odreči se svojemu čustvovanju, svojemu temperamentu in vlti tujo dušo v sebe, in to je bila — večšina. Preliti sebe v ulogo, je pomenilo preliti vanjo svoje čustvovanje, svoj temperament, svojo dušo in to je bila — umetnost. In tej so se prilagodili mladi začetniki Gavrilović, Stanojević, Todorović in ravno v tej dobi je zmagal ta način pojmovanja vlog na naši pozornici. A v koliko so Gavrilović, Stanojević, Todorović znali preliti sebe v svoje vloge, se bomo prepričali, ako jih malo bližje spoznamo in ako vidimo, kaj so mogli podati iz življenja in iz sredine, v kateri so delovali, in prenesti v umetnost.

(Dalje prihodnjč.)

Solnograške slavnostne predstave.

(Konec.)

Snov tega svetskega odra je vzel Hofmannsthal iz duha današnjega časa, v katerem se tako ostro kaže socialno nasprotje in pesnik je segel srčno kar v sredino. Nastane veliko vprašanje: ali je nastalo iz tega resnično svetsko gledališče v antičnem smislu, ali pa samo alegorično ozaljšana socialna drama ali se je posrečilo ono, za kar se G. Hauptmann že izza »Potopljenega zvona« tako

tragično zaman bori, udejstvitev duhovne svetske slike na odru. Hauptmannu so se v dobrih trenutkih pisane postave in toplejše situacije prav dobro posrečile, toda Hofmannsthal je znal preprosto toda zato učinkovito dramatično naslikati kozmos duhovne pravičnosti, ki leži nad kaosom sveta, ki je udan materializmu. Ta misel gotovo ne bo našla odobravanja pri onih, ki verujejo na rešitev teh problemov od zunaj in so prepričani, da se morejo odstraniti ta večna nasprotja med visokim in nizkim, bogatim in ubogim z zunanjo splošno enakostjo. Zdelo se jim bo reakcionarno, da rešitev te navidezne nepravilnosti, ki tu daje nastopati prvemu kot kralj, drugemu kot kmet, tretjemu kot berač, obstoja v tem, da ne igra nobene važnosti kakovost vloge, katero človek igra v svetskem gledališču, temveč samo to, kako jo igra. Vidi se, da imajo z ozirom na izražanje božanskega smisla vse vloge te igre enakovredne izglede. Pokvarjenost tega vase zaljubljenega sveta, ki se noče ničesar naučiti iz svojega propadanja, bo sicer iskala v tej igri povratka h krščanskemu, da, katoliškemu naziranjju, ne da bi pomislila, da gre tu za splošno človeško duševno imetje, kakoršno nahajamo tudi izven krščanskega sveta v vseh ne izrečnih racionalističnih časih. Na zunaj se Hofmannsthal drži krščanske simbolike, toda obvlada jo s toliko svobodo, katera bi samo za las lahko onemogočila, da se delo uprizoni v cerkvi. Najmanj cerkveni gledalec, ki ne pojmuje sveta materialistično, temveč kot izraz enega duševnega principa, bo to duševno simboliko z lahkoto prenašal.

Pravijo, da ima Reinhardt mnogo smisla za religioznost in cerkveni kult. V resnici se je oderska slika izvrstno podala v ta sveti kraj, scenični efekti so bili prvovrstni. Posamezni igralci so se sicer podredili skupni enotnosti, toda niti eden ni pogodil stila dela in prostora. Nekatero alegorije so bile popolnoma pogrešene, posebno lepota, ki je bila podobna modernemu flirtu. Še nikoli se ni videlo tako natančno kot tukaj: kako da je posurovela moderna igralska umetnost; mesto patosa kričanje. Strast prehaja — kakor v moderni muziki — v histerične krče. Pri tem pretiravanju se včasih cele minute ni razumelo niti besedice. Za tako duhovno igro je treba igralcev, ki so jim naturalizem, ekspresionizem in slične filmske privlačnosti tuje. Kajti kakor na vseh drugih poljih, tako je tudi na polju oderskega izražanja dosežena meja. Kot povsod, se odpirajo duhu tudi tu nova pota, toda bati se je, da ne bo ljudi, ki bi hoteli nanje.

Razno.

Mihajlo Markovič, predsednik »Udruženja glumaca«, v kratkem gostuje v naši drami kot mestni poglavar v »Revizorju«. Hlestjakova pa igra pri tej priliki g. Putjata.

Noviteta v drami. Pripravlja se Shakespearjeva »Kar hočete« v prevodu O. Župančiča in režiji O. Šesta.

**Mnogo
denarja**

si lahko prihranite

ako kupujete blago za moške
in ženske obleke, perilo, tri-
kotažo, posteljno opremo itd.

v velikem skladišču blaga

veletrgovine

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg 10.

Urejuje Fran Lipah.

Cena Din 3.50.

Tiska Zvezna tiskarna v Ljubljani.